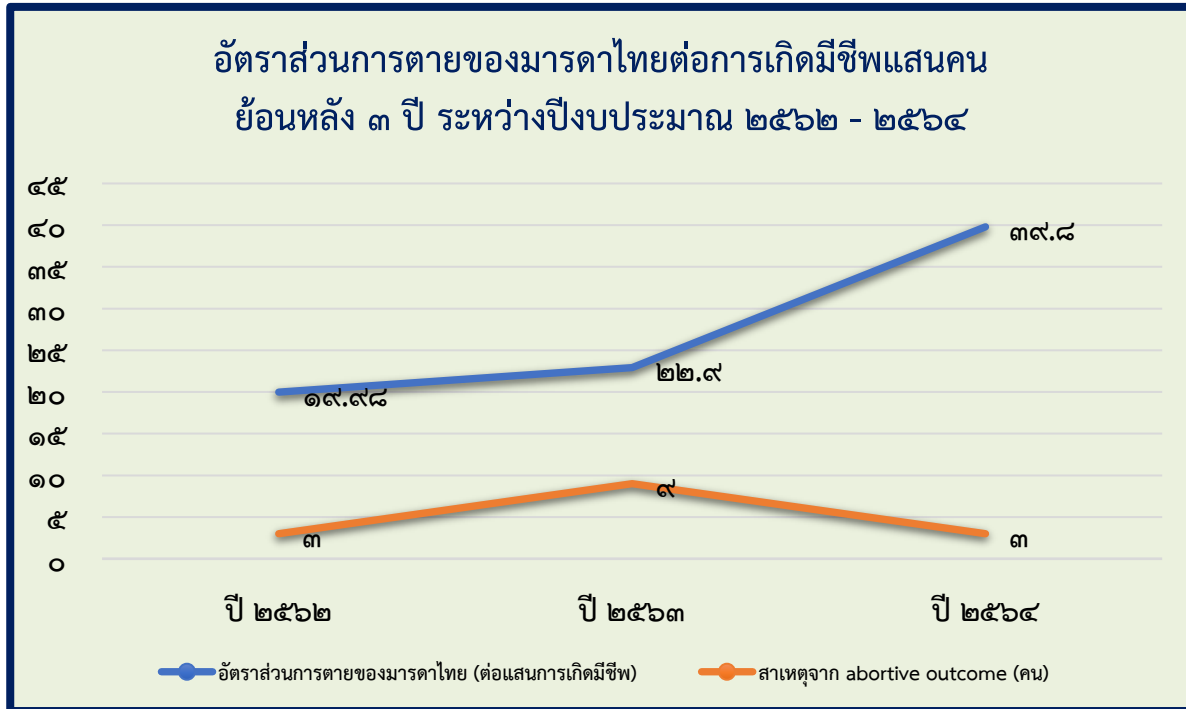

**ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและความรู้เพื่อการขับเคลื่อนตัวชี้วัด
และความรู้ที่นำมาใช้ประกอบการวิเคราะห์ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๕
ตัวชี้วัดที่ ๑.๖ อัตราส่วนการตายมารดาไทยต่อการเกิดมีชีพแสนคน**

สถานการณ์แนวโน้มมารดาตาย 3 ปีย้อนหลัง

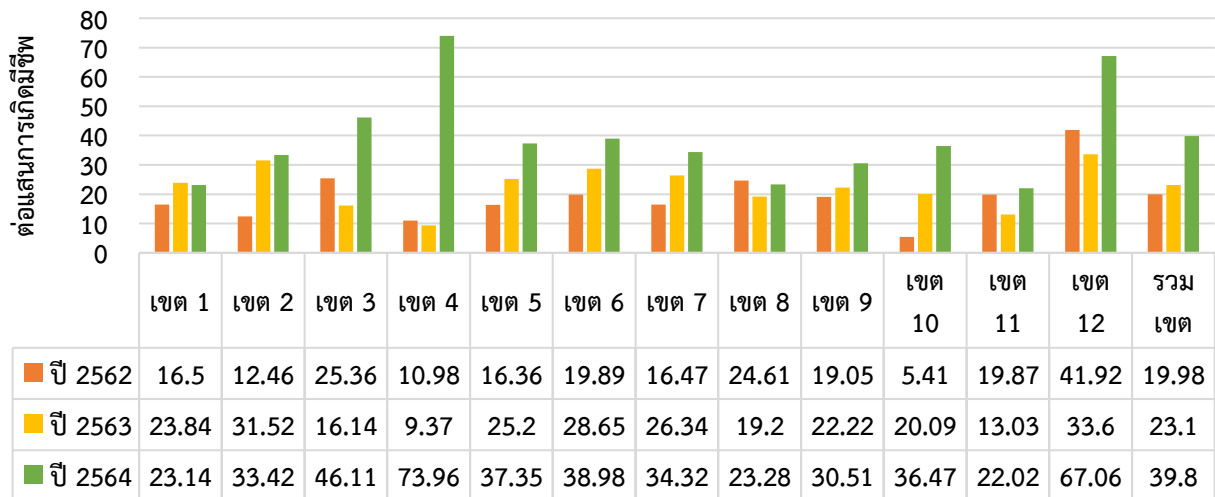

ที่มา : ระบบเฝ้าระวังการตายมารดา สำนักส่งเสริมสุขภาพ ข้อมูล ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๔

พบว่า ภาพรวมอัตราตายของมารดาไทยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ ปีงบประมาณ ๒๕๖๒ เท่ากับ ๑๙.๙๘ ต่อการเกิดมีชีพแสนคน เพิ่มขึ้นเล็กน้อยในปีงบประมาณ ๒๕๖๓ เท่ากับ ๒๒.๙ และเพิ่มขึ้นอย่างก้าวกระโดด ในปีงบประมาณ ๒๕๖๔ เท่ากับ ๓๙.๘ ต่อการเกิดมีชีพแสนคน ทั้งนี้ การตามของมารดาส่วนใหญ่มาจากมารดาตายเนื่องจากติดเชื้อโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙) สูงถึง ๗๒ ราย คิดเป็นร้อยละ ๓๙ แต่อย่างไรก็ดี การติดเชื้อโรคโควิด - ๑๙ เป็นสาเหตุการตายทางอ้อม (Indirect Cause) คือ เป็นโรคที่ไม่ใช่เป็นเหตุตายโดยตรงจากการตั้งครรภ์และการคลอด แต่การตั้งครรภ์หรือการคลอดมีผลเกี่ยวข้องทำให้โรครุนแรงขึ้น

หากพิจารณาสาเหตุการตายทางตรง (Direct Cause) จากการตั้งครรภ์และการคลอด ที่มีสาเหตุโรคแทรกซ้อนทางสูติกรรมในระหว่างการตั้งครรภ์ การคลอดและระยะหลังคลอด จากการทำหัตถการที่ไม่ได้รับการรักษาหรือการดูแลรักษาที่ไม่ถูกต้อง หรือจากเหตุที่เกิดต่อเนื่องตามมา จะพบว่า สาเหตุจาก Obstetric hemorrhage ซึ่งเป็นเหตุตายจากการตั้งครรภ์ มีการเสียชีวิตที่เป็นผลจากการตั้งครรภ์การคลอดและระยะหลังคลอด จำนวนมากที่สุด เท่ากับ ๒๕ รายคิดเป็นร้อยละ ๑๓ รองลงมา คือ สาเหตุจาก Other obstetric complication เท่ากับ ๑๙ ราย คิดเป็นร้อยละ ๑๐ สาเหตุจาก Hypertensive disorders in pregnancy, childbirth, and the puerperium เท่ากับ ๑๗ ราย คิดเป็นร้อยละ ๙ และสาเหตุจาก Pregnancies with abortive outcome เท่ากับ ๓ ราย คิดเป็นร้อยละ ๒

อัตราส่วนการตายของมารดาไทยแยกรายเขตสุขภาพ
ย้อนหลัง 3 ปี ระหว่าง ปี 2562 - 2564

เมื่อพิจารณาข้อมูลรายเขตสุขภาพ พบว่า มีอัตราการตายมารดาไทยสูงสุด คือ เขตสุขภาพที่ ๔ เท่ากับ ๗๓.๙๖ ต่อการเกิดมีชีพแสนคน รองลงมา คือ เขตสุขภาพที่ ๑๒ เท่ากับ ๖๗.๐๖ ต่อการเกิดมีชีพแสนคน และเขตสุขภาพที่ ๓ เท่ากับ ๔๖.๑๑ ต่อการเกิดมีชีพแสนคน ตามลำดับ และเขตสุขภาพที่มีอัตราการตายมารดาไทยน้อยที่สุด คือ เขตสุขภาพที่ ๑๑ เท่ากับ ๒๒.๐๒ ต่อการเกิดมีชีพแสนคน รองลงมา คือ เขตสุขภาพที่ ๑ เท่ากับ ๒๓.๑๔ ต่อการเกิดมีชีพแสนคน และเขตสุขภาพที่ ๘ เท่ากับ ๒๓.๒๘ ต่อการเกิดมีชีพแสนคน

อย่างไรก็ตามสาเหตุการตายของมารดาไทยที่มีสาเหตุมาจากการแท้ง ถือเป็นปัจจัยสาเหตุที่สามารถป้องกันได้ หากมีการดำเนินมาตรการที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้มารดาที่มีความจำเป็นต้องได้รับบริการยุติการตั้งครรภ์ สามารถเข้าถึงบริการได้อย่างรวดเร็ว ปลอดภัย และถูกต้องตามกฎหมาย ซึ่งจะส่งผลให้จำนวนการตายมารดาที่มีสาเหตุปัจจัยจากการแท้งลดลงได้

ที่มา : ระบบเฝ้าระวังการตายมารดา สำนักส่งเสริมสุขภาพ ข้อมูล ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๔